

BARNKULTURPLAN

Fastställd av kulturnämnden 21 november 2019.

Dnr KN 2019-27

Innehållsförteckning

1. Inledning och bakgrund	3
2. Kulturpolitisk vision	3
3. Utgångspunkter för barnkulturplanen.....	4
3.1 FN:s Barnkonvention.....	4
3.2 Skolans styrdokument.....	4
3.3 Forskning	5
3.4 Bibliotekslagen.....	5
3.5 Biblioteksplan för Laxå kommun 2017-2020	5
3.6 Kulturplan för Laxå kommun	6
4. Ekonomi	6
5. Målsättning	6
6. Aktiviteter.....	7
6.1 Kulturaktiviteter	7
6.1.1 Förskolan.....	7
6.1.2 Grundskolan.....	7
6.1.3 Gymnasiet	7
6.2 Lokala kulturaktiviteter	8
6.2.1 Kulturskolan	8
6.2.2 Bibliotek, förskola skolbibliotek, skola	8
7. Handlingsplan	8
8. Organisation	9
9. KulturKraft - för varenda unge	9

1. Inledning och bakgrund

- Enligt barnkonventionens artikel 12 har alla barn rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad. Genom kultur kan barn och unga ges större möjligheter att reflektera och formulera tankar kring tillvaron och möta andra människors uttryck och känslor. Kulturen ger tillgång till verktyg för förståelse i en vidare mening. Förskola, skola, fritidshem och förskoleklass är de mötesplatser och de pedagogiska rum som möter alla unga under deras uppväxt. I skolan möter barn och unga kultur i många former inom undervisningen, man får möjlighet till stimulans och egen kreativitet genom litteratur, musik, bild och slöjd. Det är därför viktigt att låta kultur och skapande vara en naturlig och integrerad del i skolans arbete och att olika delar av skolans verksamhet samverkar kring detta. I läroplanen (Lgr11) står att estetiska uttryckssätt ska finnas med i undervisningen i de olika ämnena.

En upplevelse kan förmedla känslor och stämning. Med utgångspunkt i en kulturupplevelse kan elever ges möjlighet att knyta samman känslor, kunskaper och erfarenheter och själva pröva nya uttryckssätt för att förmedla kunskap och tankar. Många är de lärare och kulturarbetare som vittnar om hur elever utvecklat sin kreativitet och initiativförmåga när de fått möta och uppleva olika estetiska uttrycksformer i skolan.

(Skolverkets publikation "Estetik, kultur och skapande i skolan- upplevelser, känslor och stämningar", 2013, s. 7)

2. Kulturpolitisk vision

- Laxå kommun har antagit en kulturplan vars omfattning rymmer flera aspekter av kultur och kulturell identitet. Planen uttrycker bland annat att kulturliv och kulturutbud har bidragit till ökat deltagande, inkludering och utjämning mellan individer och grupper i kommunen.

Kultur utgör ett tydligt bidrag till förbättrad folkhälsa och kommunens hållbarhetsarbete. Det finns därför en stark vilja att barn och unga i kommunen tidigt får tillgång till uttryckssätt och upplevelser av konst och kultur. Estetiskt arbete ska ha en naturlig del i undervisningen eftersom kulturella aktiviteter är en pedagogisk resurs och ett redskap för måluppfyllelse. Barnens intresse för att delta i kulturlivet utanför skolan stimuleras också.

3. Utgångspunkter för barnkulturplanen

3.1 FN:s Barnkonvention

Enligt FN:s barnkonvention artikel 12 har alla barn rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad och i artikel 13 slås fast att alla barn har rätt till yttrandefrihet i den form barnet själv väljer.

3.2 Skolans styrdokument

I förskolans, grundskolans och gymnasieskolans styrdokument regleras skolans ansvar gällande barn och ungas rätt till kultur i skolan.

Barn ska ges tid, rum och ro till eget skapande. De ska få möjligheter att utforska, reflektera kring och beskriva sin omvärld. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans.

(Lpfö18, s.9)

Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig.

(Lgr11 rev 2019, s.9)

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud,

(Lgr11 rev 2019, s.12)

Det är skolans ansvar att varje elev

- *kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övrigt kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje,*
- *Kan hämta stimulans ur kulturella upplevelser och utveckla känsla för estetiska värden,*

(Lgy11, s. 9)

3.3 Forskning

Forskning visar på att kultur har en positiv inverkan på många sätt. Det är påvisat att kultur bidrar till minskad stress, förbättrad hälsa, och gynnar språkutvecklingen. Inte minst bidrar mer kultur i skolan till högre måluppfyllelse då eleverna blir mer kreativa och förbättrar sin analysförmåga.

3.4 Bibliotekslagen

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

(Bibliotekslagen (2013: 801), Paragraf 8)

3.5 Biblioteksplan för Laxå kommun 2017-2020

Skolbibliotek spelar en viktig roll för utbildning och kultur, för att främja läs- och skrivkunnigheten och förmåga att söka information. Skolbiblioteket ska stödja och främja de utbildningsmål som anges i skolans målsättning och läroplan. Skolbiblioteket ska också främja elevers läslust och lust att lära. (s. 5)

3.6 Kulturplan för Laxå kommun

Skolan är den mötesplats och det pedagogiska rum som möter alla unga under deras uppväxt. I skolan möter barn och unga kultur i många former inom undervisningen, man får möjlighet till stimulans och egen kreativitet genom litteratur, musik, bild och slöjd.

Barnen bör också från förskolan möta kultur i olika form, besöka eller få besök av teaterföreställningar, möta författare och få del av musik. En gemensam uppgift ligger på de som ansvarar för skola och kultur att upprätta program där elever under sin skoltid får återkommande ta del av professionell kultur i form av teater, musik och dans.

(Laxå kommuns kulturplan, s. 9)

4. Ekonomi

- Kultur för barn och unga finansieras idag med kommunala, regionala och statliga medel. Laxå kommun har en budget för kultur i skolan som ligger hos kulturenheten som har i uppgift att i samverkan köpa in kulturverksamhet till skola och förskola.

Kommunen är ansluten till Region Örebro läns satsning Kulturkraft - för varje unge, som ger stöd för inköp av professionella kulturutövare.

Kommunen söker årligen statligt stöd från Kulturrådet Skapande skola för att köpa in professionella kulturutövare för kulturaktiviteter i skolan.

Kommunen söker aktivt stöd för att på olika vis stärka skolbibliotekets roll i den pedagogiska verksamheten i skolan.

Kulturskolan drivs i samarbete med studieförbund och finansieras via kulturenheten.

5. Målsättning

- Laxå kommuns målsättning är att alla barn och unga ska få minst en kulturaktivitet per termin. Alla barn har rätt till kultur och det är av största vikt att kulturaktiviteterna fördelas solidariskt. Samordning genom kultur- och fritidsenheten säkerställer att projekten kommer alla till del.

6. Aktiviteter

6.1 Kulturaktiviteter

Kultur är ett vidsträckt och mångfacetterat begrepp. I arbetet med kulturaktiviteter till skola/förskola används det humanistiska (kvalitativa) kulturbegreppet i ett brett perspektiv. Kultur ryms i former som dans, teater, konst och musik, men lika mycket i skrivande och läsande liksom i slöjd och hantverk.

6.1.1 Förskolan

Biblioteket i Laxå kommun har ett nära samarbete med förskolan där främjandet av kultur och läsning står i fokus. En bibliotekspedagog kommer regelbundet ut till förskolorna för högläsning med lek och lust som ingång till litteraturen. Kommunens 4- och 5-åringar bjuds in till olika föreställningar (musik, dans, teater) minst en gång per termin. Ett arbete pågår för att stärka konstens roll i hela Laxå kommun, inklusive gällande kulturutbudet till förskolan.

6.1.2 Grundskolan

Under elevernas skoltid ska de få ta del av professionell kultur inom konstformerna; teater, dans, musik, bild & form, slöjd, film och litteratur. Eleverna ska själva få vara delaktiga i skapande, samt ta del av olika föreställningar.

Lärare, elevrepresentanter, kultursekreterare och fritidskonsulent besöker varje år den kulturutbudsdag som regionen anordnar för att få en bild av vilket utbud som finns.

6.1.3 Gymnasiet

Laxå kommun har inget eget gymnasium utan ingår i Sydnärkes utbildningsförbund, där även Askersunds kommun och Hallsbergs kommun ingår. De har en egen organisation och sköter själva samordning och val av kulturaktiviteter som köps in. Under elevernas gymnasietid är målet att alla elever ska ha sett en professionell teaterföreställning. I slutet av varje år rapporterar utbildningsförbundet in till respektive kommun vilka aktiviteter som gjorts och får på det sättet möjlighet att ta del av den regionala satsningen Kulturkraft-för varenda unge.

6.2 Lokala kulturaktiviteter

6.2.1. Kulturskolan

Studieförbundet Vuxenskolan i Örebro Län bedriver i samarbete med Laxå kommun en kulturskoleverksamhet som riktar sig till barn och unga i mellan- och högstadiet. Här finns möjlighet att spela teater, göra egen poddradio eller film, spela olika instrument eller utöva dans bland mycket annat. Kulturskolan bedrivs nära fritidsenhetens verksamheter fritidsklubb och fritidsgård.

6.2.2. Bibliotek, förskola skolbibliotek, skola

Laxå bibliotek samt skolbiblioteken vid Centralskolan, Saltängsskolan och Finnerödja skola, har en central roll i att förmedla litteratur till förskola/skola. Skolbiblioteken samordnar författarbesök i dialog med Kultursekreterare. Gåvoböcker delas ut vid givna tillfällen. Till barn i förskoleåldern delas böcker ut i samverkan med BVC och till skolbarn delas böcker ut via skolbiblioteken.

Biblioteket bjuder regelbundet in till sagostunder för barn 0-6 år samt till minst en teater/musikal per termin för åldersgruppen 3-6 år. Olika aktiviteter för barn och unga arrangeras särskilt i anslutning till lov, exempelvis genom nätverket Örebro län läser och skriver, i det löpande projektet Sommarboken samt i Läsrörelsens Läslovsaktiviteter.

7. Handlingsplan

Laxå kommun arbetar systematiskt för att alla barn och unga från 4 år till åk 9 ska få ta del av professionella kulturupplevelser minst en gång per termin. Kultur- och fritidsenheten samverkar med förskola/skola för att säkerställa att alla barn och elever får ta del av samma utbud oavsett vilken skola de går på. Region Örebro läns modell KulturKraft är ett grundläggande verktyg i detta arbete.

- Läsårsvisa planer för kulturaktiviteter

Läsårsvisa planer för kulturaktiviteter upprättas i samverkan i enlighet med handlingsplanen inför varje läsår. De dokumenteras i särskild ordning och delges berörda och intresserade.

8. Organisation

- Laxå kommuns kultursekreterare och fritidskonsulent delar av organisatoriska skäl på uppdraget att samordna kulturaktiviteter i skola/förskola. Kultursekreterare ansvarar för förskolans kulturaktiviteter och Fritidskonsulenten för skolans. En dialog och samsyn dessa områden emellan sker kontinuerligt. Arbetet samordnas via kulturombuden.

Varje skolenhet och varje förskoleområde ska ha ett kulturombud som deltar i träffar 1-2 gånger per termin. Vid dessa träffar deltar också, förutom Kultursekreterare och Fritidskonsulent, Kulturchef samt vid vissa tillfällen rektorer och Skolchef. Sammanställande för dessa möten är kulturchef/kultursekreterare. Arbete pågår för att stärka samarbetet mellan skola/förskola och kulturenheten, genom löpande dialog och samverkan.

Barn och unga bjuds in att påverka kulturutbudet i skola/förskola genom deltagande vid Kulturutbuds dagar och i efterföljande dialog.

9. KulturKraft - för varenda unge

- Kulturkraft är Region Örebro läns stöd till kommunerna för att skapa förutsättningar så att det är möjligt för kommuner och enskilda huvudmän att erbjuda ett likvärdigt kulturutbud av god kvalitet och en mångfald av kulturyttringar för barn och unga i förskola, skola och gymnasium. Syftet med modellen är att utjämna skillnader vad gäller tillgång till kultur i förskola/skola i kommuner/hos enskilda huvudmän. Vidare ska den komplettera egna satsningar på kultur för barn och unga.

För att ta del av stödet åtar sig kommunen/enskild huvudman att ta fram en barnkulturplan. Region Örebro län subventionerar kulturupplevelserna/aktiviteterna med en KulturPeng och kommunen/enskild huvudman matchar upp med motsvarande finansiering.